

SPOMIN NA MAHATMO GANDHIJA

Generacija pred nami ni poznala Gandhija izven njegove domovine ali pa ga je v najboljsem primeru poznala le po tem, da je bil čudak, ki je s svojimi sonarodnjaki počel čudne stvari. Gandhi je bil človek, ki je hodil po prostranih indijskih ravninah, oblečen v kos bele tkanine, bosonog, z beraško palico v roki, človek, ki si je izbral življenje med najsiromašnejšimi. Bil je človek, ki je prepričevalno in iskreno označal "blazni" nauk o nenasilju in izzval najmočnejši imperij na svetu prav ob vprašanju svobode Indije. Churchill ga je prezirljivo nazval "polnaga fakirja" in s tem privabil pomilovalen nasmeh na ustnice doma- laval vseh svetovnih politikov.

Toda z leti je začel ta človek rasti, čedalje više in više kot planina, ki se vzdiguje nad megle oblake. Tedaj smo v njem spoznali velikega nacionalista, ki se bori za osvoboditev 400 milijonov svojih sonarodnjakov izpod oborožene tiranije tuje oblasti. Vodil je vojno, ki ji v zgodovini človeštva ni enake, vojno brez sile, nasilja in prelivanja krvi. Na način, ki je prav toliko čuden kot podzavesten, smo začeli ljubiti tega človeka z ljubeznijo, ki nas je pripeljala do tega, da smo bili globoko in osebno do njega, ko je v svetu odjeknila vest o njegovi nasilni smrti.

Čisto dobro se spominjam: hladnega, megle dne leta 1931 sem srečal Gandhija v Folkestonu. Prihajal je preko Rokavskega preliva in stopil na britanska tla, da bi sodeloval na zaslišanju konferenci "Okroglo mize." Ko sem tistega megle dne v pristanišču čakal Gandhija, sem se pogovarjal z angleškim stražnikom, ki mi je nenadoma pokazal aneničaste stene ožine in dejal: "Ali veste, da se je prav tu izkrcal Julij Cezar, ko je osvajal Britanijo?" Nato se je po krajšem premolku obrnil v drugo smer in dodal: "Ne- kaj milj dalje je kraj, kjer je stopil na kopno po bitki pri Hastingsu William Osvajalec!" Prav tisti hip se je prikazal iz megle kljun ladje, ki je nosila Mahatmo. Zadel me je čuden občutek.

Pomisli sem: "No, zdaj prihaja tretji, največji osvajaalec Angli- je." Seveda nisem niti pomislil na to, da nas tistega dne loči samo 16 let od dneva, ko so se Britanci umaknili iz Indije, in od Gandhijeve zmage nad največjim svetovnim tlačanstvom, odkar je propadlo rimsko cesarstvo.

Toda kako nenavaden osvaja- lec je bil to. Vidim ga, kakor da ta hip stopa čez vlažni, v meglo oviti most in odhaja na vlak, ki naj bi ga odpeljal v London. Julij Cezar in Viljem Osvajalec sta se izkrcala odeta v železo. Gandhi na je nosil na sebi komaj kos tkanine okoli pasu in mai- hen, na roko tkan šal, ki ga je vrel čez ramena. Cezar in Vi- lijem sta prišla z izdrtima meča- ma. Gandhi na je imel v rokah smešen dežnik. Za Cezarjem in Viljemom so stopale oborožene legije prekalenih vojakov, med- tem ko je Gandhija obkrožala skupnica mož in žena, učencev, ki so ga spremljali na sestaneč v Londonu.

Prav od začetka svojega de- lovanja je Gandhi vselej vztraj- al na tem, da bi svoje življenje povezal z najširimi ljudskimi množicami v Indiji. Že pred njim so bili tam pomembni borci za svobodo Indije. Ni bil on prvi, toda vsi ti so bili daleč od ljud- stva. Bili so ljudje, vzgojeni v zahodnem svetu, občešeni na ev- ropski način, ki so venomer go- vorili angleško. Med temi odu- ženimi Indijci in indijskim ljud- stvom je bil nepremostljiv pre- pad. Nato je prišel Gandhi in se popolnoma izenačil z navadnim prebivalstvom, se mu približal brez pretenzij takšnemu, kakr- šno je bilo to ljudstvo.

Še nekaj je storil Gandhi: ljud- stvo je prikratk naučil skrivno- sti osebnega dostojanstva in spo- štovanja samega sebe. Ko se mu je po celi vrsti let poučevanja in discipline posrečilo, da je ljud- stvo dvignil iz zaostalosti, ko je vse Indije naučil, da so začutili dostojanstvo in čast, ker pripa- dajo svojemu ljudstvu, je vedel, da je dočkal zmago. Kajti ka- dar začne množice spoštovati sa- me sebe, potem lahko težijo za tem, da bi prevzele oblast.

Gandhi je leta in leta križaril čez prostranstva kontinentalne Indije. Kadar je po nekaj dneh zapuščal vas, je za njim ostala samo skupina mož in žena, ki so ga razumeli in so bili priprav- leni na akcije. Vedeli so, kaj Gandhi misli, kadar pravi: mir- no nesodelovanje, pasivna rezis- tenca. Vedeli so, kakšno discipli- lino zahteva takšno življenje, ter so bili pripravljeni delovati kot njegovi zastopniki in učenci, nokoravajoč se njegovim besed- am in dokončujoč njegovo delo.

Še nekaj je storil Gandhi in s tem potrdil svoj um in ustvar- jalni genij. Bil je zmogel indij- skim množicam dati konkretno delo v velikem boju za svobodo. Saj veste, kako pozost se, kar zadeva reforme, človek vrašuje: Kaj lahko storim? Gandhi ima na to vrašanje odgovor, čemu se je Gandhi, boste vra- šali, pred mnogimi leti odločil, da se bo oskrbel z vretenom in da se bo nekaj ur na dan posvetil tkanju domačih tkanin? Meni se je — prav tako kakor mnogim drugim — zdelo to nepotrebna izguba dragocenega časa. Kaj pa je dejansko Gandhi s tem dose- gel? Milijone svojih sonarodnja- kov je učil, da tudi oni lahko storijo nekaj za neodvisnost. Eno samo vreteno v slehernem indijskem domu lahko osvobodi Indijo tiranije uvoza bombažnih tkanin iz Anglije. Gandhi je Indijce zaposlil; na milijone vre- ten se je začelo sukat, ko so sle- dili Mahatmovemu zgledu...

Kitajsko slikarstvo v petih stoletjih

V znanem premogokopnem in industrijskem mestu Gelsenkir- chen na Westfalskem, kjer je bilo svojčas zaposlenih lepo šte- vilo slovenskih rudarjev, se jav- nost zelo zanima za upodablja- joče umetnosti, kar pričajo mnoge številne razstave. Prireja- jih Heimatsmuseum Gelsenkir- chen-Buer, te mestne umetnost- ne prireditve si pa slede druga- drugi, tako da je videti, kako načrtno skrbijo za propagando umetnosti med ljudstvom.

Nedavno je bila v navedenem muzeju odprta izredno zani- mi- va razstava kitajskega slikar- stva od leta 1500 do naših dni. Priredil jo je Muzej za vzhod- noazijsko umetnost v Kolnu. Ta, po vsej Evropi znani muzej, je ustanovil raziskovalec Adolf Fischer, ki je mnogokrat pre- potoval vso Kitajsko in zbiral umetnine. Vse svoje znatno pre- moženje je izdal za zbirko ki- tajskega slikarstva in plastike v zadnjih petih stoletjih. Pred smrtjo je podaril vso zbirko mestu Kolnu pod pogojem, da muzeju dostojno streho.

Razstavljenih je bilo, večino- ma iz navedenega kolnskega zasebne lasti, 108 slik, izvrše- nih s tušem na svilo, na papir,

na pahljače ali na liste za albu- me.

V stari Kitajski je med štiri- svobodne umetnosti spadalo po- leg glasbe, pesništva in pisanja tudi slikarstvo. Vselej je bilo slikarstvo na Kitajskem zares svoboden poklic, kolikor je šlo za resnično umetnost. Zato je gojilo slikarstvo le malo izbran- cev, med njimi so bili mandari- ni, generali, celo ministri — ne- kateri so celo zaradi lažjega iz- vrševanja slikarstva zapustili svoje visoke položaje. Celo ce- sar Čien Lung 1711-1799) je sam slikal, se družil s slikarji in drugimi umetniki.

Zato ni čuda, da je bilo na Kitajskem tako malo resničnih umetnin, saj nihče ni slikal za plačilo ali celo po naročilu. Sli- ke so zbirali dobivali v dar ali kvečjemu v zameno. Za široko potrošnjo so skrbeli izredno večji kopisti, ki so obnavljali dragocene izvirnike. Kakor pre- prosti sobni pleskarji, so tudi ti kopisti veljali za obrtnike.

Med slikami je največ pokra- jinskih motivov, cvetličnih in ži- valskih — rekli bi — tihožitij. Skoraj sleherni slika ima daljšo ali krajšo legendo: stihe znanih pesnikov ali slikarjev samih, po- svetila in izreke modrijanov. Pi- sava vselej tvori bistveni del celotne kompozicije.

Kitajsko slikarstvo kaže že v- davni minulosti izreden dar opa- zovanja, neposrednost in iskre-

DRUŠTVENI KOLEDAR

APRILA

- 7. aprila, sobota — Ples GE Wire vestrov večer zbora Jadran v S.D.D., Waterloo Rd.
- 7. aprila, sobota — Ples GE Wire Works v obeh dvorinah S.D.D., Waterloo Rd.
- 8. aprila, nedelja — Spomladan- ski koncert zbora Slovan v A.J.C. na Recher Ave.
- 15. aprila, nedelja — Koncert Mlad. zbora v S.D.D., Water- loo Rd.
- 21. aprila, sobota — Ples Notables kluba v S.D.D., Waterloo Rd.
- 22. aprila, nedelja — Koncert zbora Jadran v S.D.D., Water- loo Rd.
- 29. aprila, nedelja — 40-letnica pevskega zbora Zarja v S.N.D., St. Clair Ave.

MAJA

- 6. maja, nedelja — Koncert in scenični prizor "Srce in de- nar" priredi zbor Triglav v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave. Po programu za- bava v Domu zapadnih Slo- vencev, 6818 Denison Ave.
- 20. maja, nedelja — Piknik Farnskega odbora na farmi SNPJ.
- 27. maja, nedelja — Piknik Žen- skega odseka na farmi SNPJ.
- 30. maja, sredo — Piknik kluba Ljubljana na farmi S.N.P.J.

JUNJA

- 3. junija, nedelja — Piknik podr. št. 14 S.M.Z. na St. Joseph's farmi.
- 3. junija, nedelja — Piknik Atle- tične lige SNPJ na farmi SNPJ.
- 10. junija, nedelja — Piknik dru- štva Strugglers št. 614 SNPJ na farmi SNPJ.
- 17. junija, nedelja — Piknik dru- štva Mir št. 142 SNPJ na far- mi SNPJ.
- 24. junija, nedelja — Piknik dru- štva...

V NAJEM

se odda trgovski prostor, 9x54 na 687 EAST 185th ST. v sredi trgovskega kraja. Primerno za zlatarno ali podobno trgovino. Za podrobnosti pokličite po 6. uri zvečer. KE 1-6960

nost podajanja, tesno poveza- nost z naravo in kar presenet- livo realistično poetičnost. Ve- čina slik je služila za občasno krasitev sten po sobah, druge so bile shranjene stalno zvite v tulcih.

L.A.

SEPTEMBRA

- 2. sept., nedelja — Piknik dru- štva Lipa št. 129 SNPJ na farmi SNPJ.
- 9. sept., nedelja — Piknik Žen- skega odseka na farmi SNPJ.
- 16. sept., nedelja — Piknik dru- štva Spartans SNPJ na farmi SNPJ.
- 23. sept., nedelja — Piknik Slov. združne zveze na farmi SNPJ.
- 30. sept., nedelja — Vinska trga- tev Farnskega odbora na far- mi SNPJ.

OKTOBRA

- 7. oktobra, nedelja — Večerja in ples podr. št. 41 S.Z.Z. v S.D.D., Waterloo Rd.
- 13. oktobra, sobota — 35-letnica društva Collinwoodske Slo- venke št. 22 S.D.Z. v Slov. do- mu na Holmes Ave.

štva Vipavski raj št. 312 SNPJ na farmi SNPJ.

JULIJA

- 1. julija, nedelja — Piknik Fede- racije društev SNPJ na farmi SNPJ.
- 4. julija, sredo — Piknik Progre- sivnik Slovenk na farmi S.N.P.J.
- 8. julija, nedelja — Piknik krožka št. 1 P. S. na farmi SNPJ.
- 15. julija, nedelja — Piknik dru- štva V boj št. 53 SNPJ na farmi SNPJ.
- 22. julija, nedelja — Skupni izlet vseh podružnic S.M.Z. na Louis Zgonc farmi.
- 22. julija, nedelja — Piknik dru- štva Združeni bratje št. 26 SNPJ na farmi SNPJ.
- 29. julija, nedelja — Piknik zbora Slovan na Lampetovi farmi na Bishop Rd.
- 29. julija, nedelja — Piknik dru- štva Cleveland št. 126 SNPJ na farmi SNPJ.

AVGUSTA

- 5. avgusta, nedelja — Družinski piknik podr. št. 8 S.M.Z. na Louis Zgonc farmi.
- 5. avgusta, nedelja — Piknik dru- štva Svoboda št. 748 SNPJ na farmi SNPJ.

Poradi resignacije sedajnega oskrbnika

Direktorij

Slovenskega delavskega doma

15335 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio

RAZPISUJE

službo oskrbnika SDD

Prosilec za službo mora biti ameriški državljani in mora vsaj delno govoriti angleški in slovenski jezik.

Prošnje morajo biti v uradu tajnika SDD najkasneje do

dne 10. aprila tega leta

Za nadaljnje informacije lahko pokličite:

KE 1-4417 ali pa IV 1-5378 in RE 1-2014

Direktorij Slov. delavskega doma

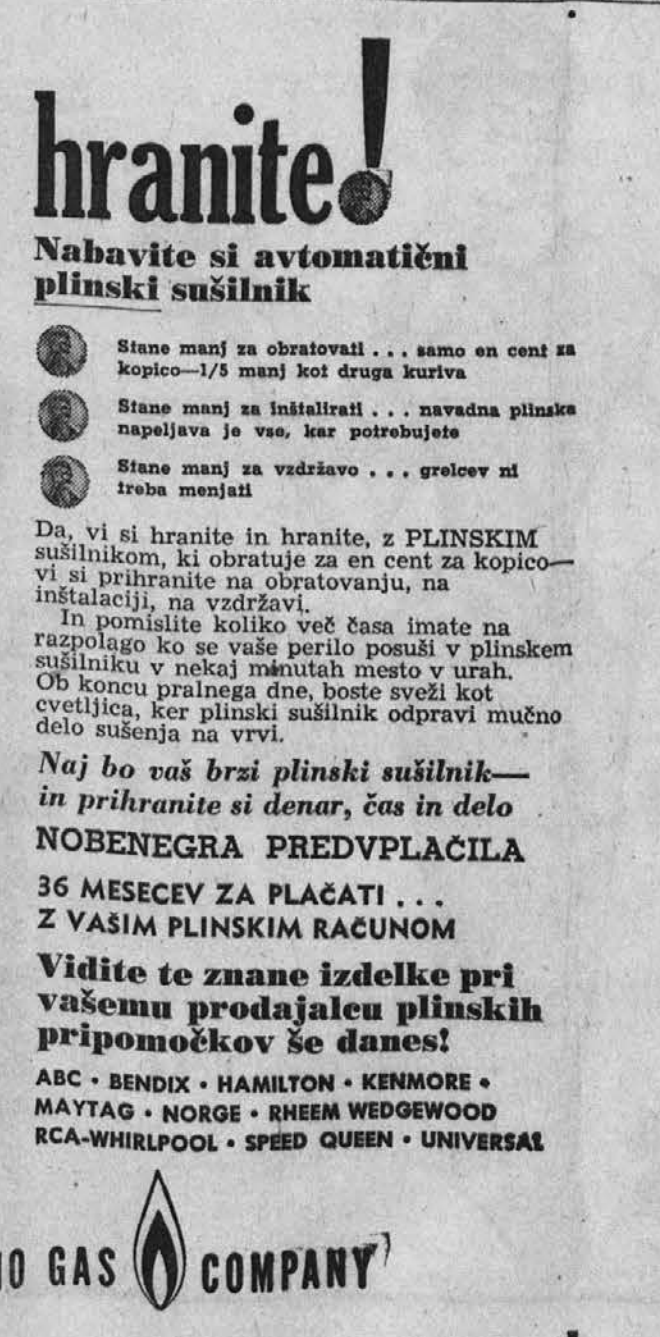
EUCLID POULTRY
549 EAST 185th ST., KE 1-8187 Jerry Petkovšek, lastnik
Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Spreje-
mamo naročila za perutnino za svažbe, bankete in veselice, itd.
NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose
ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

SEDAJ JE ČAS
ZA POKRITI VAŠO STREHO ALI STAVITI NOVO STREHO
ALI ZLEBOVE.
VRŠIMO VSA V KLEPARSKO STROKO SPADAJOČA DELA.
Naše delo je poznano kot prve vrste; je zanesljivo in jamčeno.
Cene so zmerne. Se pripravljamo na naklonjenost.
FRANK KURE
Lahko pišete na ta naslov
R. F. D. 1 (Rt. 44), NEWBURY, OHIO
ali pokličite telefonično Newbury 1-283

RUDY SPEHAR'S MARKET
19807 CHEROKEE AVE. - KE 1-1021
Dovajamo tudi na dom kjerkoli v Clevelandu.
Sprejemamo tudi poštna naročila in vam točno in pošteno
odpošljemo po pošti naročila.

Cross
WHEN IT'S
SAFE

hranite!
Nabavite si avtomatični
plinski sušilnik

- Stane manj za obratovati... samo en cent za kopico — 1/5 manj kot druga kuriva
- Stane manj za instalirati... navadna plinske napeljava je vse, kar potrebujete
- Stane manj za vzdrževati... grelcev ni treba menjati

Da, vi si hranite in hranite, z PLINSKIM sušilnikom, ki obratuje za en cent za kopico — vi si prihranite na obratovanju, na instalaciji, na vzdrževanju.

In pomislite koliko več časa imate na razpolago ko se vaše perilo posuši v plinskem sušilniku v nekaj minutah mesto v urah. Ob koncu pralnega dne, boste sveži kot cvetličica, ker plinski sušilnik odpravi mučno delo sušenja na vrvi.

Naj bo vaš brzi plinski sušilnik — in prihranite si denar, čas in delo
NOBENEGA PREDVPLAČILA
36 MESECEV ZA PLAČATI...
Z VAŠIM PLINSKIM RACUNOM

Vidite te znane izdelke pri vašem prodajalcu plinskih pripomočkov še danes!

ABC • BENDIX • HAMILTON • KENMORE • MAYTAG • NORGE • RHEEM WEDGEWOOD • RCA-WHIRLPOOL • SPEED QUEEN • UNIVERSAL

Bailey's
4 TRGOVINE
veselite se čisto novega občutka fine oprave
"23 TOČK ROČNO UKROJENE"
GOODMAN & SUSS
Spomladanske obleke
59.50
Poslužite se enega naših načrtov na obroke

Narodno znane "Goodman & Suss" obleke, so izključno naše v Clevelandu. Luksusna obleka po popularni ceni, za moža, ki hoče obleko malo boljše vrste — po ceni, ki jo zmore. "23 točk ročno ukrojene" — vam zagotovijo ličen kroj in dolgo nošo. Volneno blago iz najboljših predilnic v Ameriki — v izvrstni izbiri novih svetlih bary in vzorcev.

BAILEY'S drugo nadstropje: Downtown
tudi v Lakewood in Lake Shore trgovinah

10 LET ZA ZDRAVJE LJUDSTVA

Malo je dežel, ki bi jim bila zla usoda odrezala naravna sredstva, kakor se je to zgodilo s Primorsko; malokje bi pa tudi našleteli, na takšno politično zrelost, da bi ljudi takšen položaj ne zbegal, ampak so se zagrizli v delo, da počasi, a vztrajno vgrade to, kar so izgubili s kričeno mejo.

Hudi časi so bili pred deseti- mi leti, zlasti za zdravstvo. Razrušene vasi, požgani domovi brez slehernih higienskih naprav, da, celo brez pitne vode; od vojnih naporov utrujeno, od taborišč in zaporov izžeto prebivalstvo; dežela okužena s tifusom in brucelozo, ki ju je prinesel okupator. Nikjer pa zdravstvenih ustanov, malokje kakšen zdravstveni delavec.

USPEH JE BIL V VZTRAJNOSTI

In vendar je šlo. Šlo je brez večjih epidemij, brez številnej- ših človeških žrtev. Šlo je zato, ker je tista peščica zdravstvenih delavcev, prekaljenih v NOB, vložila v delo vse svoje sile in vse svoje znanje, in zato, ker sta naša ljudska oblast in voj- ska vsestransko podprli prizna- devanja te peščice. Naši vojski gre priznanje, da je že 5. avgu- sta 1945, torej dobre tri mesece po osvoboditvi, delovala bolniš- nica v Vipavi z internim in ki- nurnim oddelkom, ljudska ruska oddelkom, ljudska oblast pa je omogočila, da je do konca leta 1945 poslovalo v co- ni B Slovenskega Primorja ra- zen bolnišnic v Vipavi, Ajdovšči- ni in Postojni ter treh hiralnic- bolnišnic na Koprskem, še šest protituberkuloznih dispanzer-jev, en protivenerični dispan- zer, več splošnih ambulant, ne- kaj materinskih in dečjih posve- tovalnic, reševalna postaja, raz- kuževalna postaja ter 9 lekarn. Skoraj vse je bilo na novo po- stavljeno. Reševalna postaja je začela z enim, od sovražnika uplenjenim vozilom, razkuževal- na pa z enim formalinskim apa- ratom. Pa tudi sicer je bilo vse primitivno in je osebje teh usta- nov opravljal pravo pionirsko delo.

Zdravstvena služba je dobila sicer svoje tiskovine za poročila, prijave in evidenco ter se ravnala po pravilnikih, ki so bili izdelani za bolnišnice (vi- pavska je bila že takrat v druž- benih upravi), za lekarnice, za zdravnike, babice itd., tako da je v zdravstveni službi vladal red—ali vsega je bilo premalo; bile so dobe, ko je na enega zdravnika prišlo do 20 tisoč prebivalcev.

Ko smo leta 1946 že videli, da bomo Trst in Gorico zares iz- gubili, smo si še dalje pomagali. V to dobo sodi otvoritev zdra- vilišča za tuberkulozne v Seno- sečah, obnova zdravilišča za kostno tuberkulozo v Valdoltri, postavitev sanitetnega skladi- šča na Pivki ter zgostitev in oprema ambulantnih zdravstve- nih ustanov.

V letu 1947 ustanovljena po- družnica Državnega zavoda za socialno zavarovanje v Ajdov- ščini je v lastni režiji odprla 8 zobnih ter nekaj splošnih, delo- ma obratnih ambulant.

Vzporedno z obnovo dežele, se je dvigala tudi higienska ra- ven prebivalstva, kar je skupno s krepkejšo prehrano, za kar ima tudi precejšnjo zaslug organizacija RK, krepilo njegovo odpornost proti boleznim.

RAZMAH PO PRIKLJUČITVI

Za priključeni del cone A je čakala že pripravljena oprema za ambulate in lekarnice, tako da je zdravstvena služba popol- no poslovala že naslednji dan po priključitvi.

Pereče je bilo še dalj časa po- manjkanje kadra. Glede ambu- lantnih ustanov smo napravili

velik korak naprej, zlasti v do- bi Oblastnega ljudskega odbo- ra. Naj omenimo samo lepe zdravstvene domove v Bovcu, Kobaridu, Cerknem, Komnu in v Podgradu.

Takoj po priključitvi smo or- ganizirali higiensko in sanitar- no-inšpekcijsko službo. Na sede- žih takratnih okrajev smo usta- novili higienske postaje, imeno- vali okrajne sanitarne inšpek- torje in v Ajdovščini ustanovili sanitarno-epidemiološko posta- jo. Slednja je od leta 1951 pod upravo Okrožnega higienskega zavoda v Novi Gorici, ki vodi higiensko službo v Slovenskem Primorju in kateri razpolaga z dobro opremljenimi laboratoriji za bakteriološko-serološke in ži- vilsko-kemične preiskave, s po- sebnim laboratorijem za analizo vode.

V dobi pred priključitvijo sta bili zgrajeni dve veliki stacio- narni ustanovi: Bolnica za kost- no tuberkulozo v Šempetru pri Gorici in Bolnica za tuberkulozo v Sežani.

Velik razmah zdravstvenega dela je bil po priključitvi v kopr- skem okraju. Preuredili so stare hiralnice in postavili zasilne bol- niške oddelke za otroške bole- zni, nalezljive bolezni, kirurgijo ter obnovili zdravilišče v Anka- ranu. Mrežo ambulant so raz- tegnili tudi na podeželje in vpel- jali higiensko službo.

Kakor vidimo, smo v desetih letih napravili veliko. Ostalo je pa še vedno odprto vprašanje splošne bolnišnice. Ob ureditvi provizorijev, ob izboljšanju am- bulantne službe, ob uvedbi skromne poliklinične službe ter ob izboljšanju reševalne službe je to vprašanje sicer v zadnjem času izgubilo na ostrini, vendar ostaja še vedno osnovni pro- blem celotne zdravstvene službe na Primorskem. Kaže pa, da bo tudi to vprašanje urejeno, in si- cer po zaslugi in velikem razu- mevanju Sveta za zdravstvo in socialno politiko LRS.

Dvoje izgubljenih zdravstve- nih središč bo nadomestilo dvo- je novih: Nova Gorica z večjem gravitacijskim območjem bo do- bila bolnišnico z vsemi oddelki in 700 posteljami, Koper enako s 450 posteljami. Prvo etapo no- ve goriške bolnice že gradijo.

KAJ SO OPRAVILE ZDRAVSTVENE USTANOVE

Sedaj pa še nekaj besed o de- lu ustanov, o katerih smo govo- rili. Omenili bomo le nekaj po- datkov iz leta 1954, kar zado- stuje, da si ustvarimo pojem o delu zdravstvenih ustanov in zdravstvenih delavcev. V sploš- nih ambulantah v vsem Sloven- skem Primorju so v preteklem letu nudili pomoč 149,730 bolni- kom pri 362,359 pregledih, v zobnih ambulantah so opravili 23,099 bolniških storitev v vred- nosti 21,533,500 din, v lekarnah so izdali zdravil na 413,310 re- ceptov v vrednosti 111,587,182

dinarjev, splošne bolnišnice so sprejele 12,852 bolnikov s 151,370 oskrbnimi dnevi in opravili 4260 kirurških posegov. V de- žjih posvetovalnicah je bilo 13,915 pregledov in danih 11,808 nasvetov, babice so bile 54,705-krat v raznih domovih prebiva- lcev, v protituberkuloznih dis- panzerjih pa so pregledali 10,710 oseb.

V laboratorijih OHZ v Novi Gorici so naredili v letu 1954 58,216 analiz na 22,871 vzorcih, da ne govorimo o razkuženjih itd. V 6 letih obstoja je opravila sanitarna inšpekcija v 2931 ob- jektih 18,656 pregledov. Letno so izdali povprečno po 846 od- ločb in dosegli okoli 770 higien- skih izboljšav. Šoferji reševal- ne službe so v letu 1953 prevo- zili 541,107 kilometrov; samo pri novogoriški reševalni postaji so v desetih letih prevozili 23,148 bolnikov in 1,561,437 kilo- metrov. Te številke nam povedo vsaj približno, kakšno ogromno delo smo opravili v teh desetih letih in koliko truda, naporov, izgubljenih noči je bilo.

In uspeh? Zatecimo se zopet k številkam.

Umrljivost v Slovenskem Pri- morju je padla od 13.4 na tisoč prebivalcev v letu 1949, na 10.5 v letu 1954; umrljivost dojen- čkov od 8.6 na tisoč na 4.1 na ti-

soč. Ker je rodnost le neznatno nazadovala (od 20.7 na tisoč na 19.0 na tisoč v istem razdobju) se je dvignil naravni prirastek od 7.3 na tisoč v letu 1949 na 8.5 na tisoč v letu 1954. Še več! Povprečna življenska doba se je dvignila od 52.8 let v letu 1949 na 61.6 v letu 1954. To je vse- kakor uspeh, ki si ga seveda v celoti ne moremo lastiti, saj je medicina v povojnih letih ogromno napredovala. Dali smo pa krepak prispevek z izboljša-

njem kurativne zdravstvene službe, z zdravstvenim prosvet- ljevanjem ljudstva ob pomoči zdravstvene organizacije RK in ne nazadnje z družbenim upra- vljanjem zdravstvene službe.

Dr. Franc Marušič.
(Primorske Novice)

MED PETOSOLKAMI

—Jure mi je poklonil svoje sree!
—Pa menda ne tisto, ki sem mu ga jaz zlomila?

**Najhitrejša in najsigurnejša
agencija za pošiljanje paketov
v Jugoslavijo**

**želi svojim odjemalcem
in vsem Jugoslovanom
VESELO VELIKONOČ**

Express Trading Corp.
27-18 40th Ave.
Long Island City I, N. Y.

J. F. PERKO & COMPANY

1072 UNION COMMERCE BLDG., CLEVELAND 14, O.
MA 1-7272

Investicije, državni in municipalni bondi, ki so
prosti dohodninskega davka

Vesele velikonočne praznike in obilo piruhov vsem!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem
gostom in prijateljem!

FRITZ'S TAVERN

991 EAST 185th STREET

telefon: IV 1-9635

FRITZ in RUTH HRIBAR, lastnika

V naših udobnih prostorih boste vedno prijazno postreženi s finim
žganjem, pristnim vinom in svežim pivom. Dobite vedno okusen
prigrizek in veselo družbo. Odprto do 2.30 zjutraj.

Velik prostor za parkiranje avtomobilov.

Euclid Race Dairy & Ice Cream Co.

503 EAST 200th ST.

IVanhoe 1-4700

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
IN MNOGO PIRUHOV
ŽELIMO VSEM!

**Želimo vsem prijateljem in klientom
veselo Alelujo!**

Dajmo zamenjat hiše!

Kadar kupite nov avto, enostavno daste vašega starega v
nakup. Ravno tako lahko sedaj naredite z vašo hišo.

Mi imamo na razpolago za izmenjavo več novih,
modernih, zidanih hiš. Imamo pa tudi starejše hiše
z dvema ali več spalnimi sobami.

Za nadaljne podrobnosti se zglasite pri

KOVAC REALTY

960 East 185th St.

KE 1-5030

ZLATE'S MEAT MARKET

662 East 140th Street

MUIberry 1-9160

VEDNO PRVOVRSTNO SVEŽE IN PREKAJENO MESO

Vsem prijateljem, odjemalcem in znancem želimo
vesele velikonočne praznike!

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE IN OBILO
PIRUHOV VSEM PRIJATELJEM

želi

THE NORWOOD MEN'S SHOP

TRGOVINA Z

MOŠKO OPRAVO

6217 St. Clair
Avenue

JOHN F. KOVACIC,
predsednik in
councilman 23. varde

ZAHVALA IN VOŠČILO!

Vsem cenjenim trgovcem, obrtnikom, profesional-
cem in naročnikom, ki so nam izkazali svojo naklonje-
nost, izrekamo našo iskreno zahvalo.

ŽELIMO VSEM

VESELO VELIKONOČ!

Zastopniki "Enakopravnosti"

JOHN RENKO

FRANK RENKO

JOHN STEBLAJ

O KRIŽANCIH DIVJEGA MERJASCA IN DOMAČE SVINJE

"Zanima nas tudi to, kako se bo ta zgodba pravzaprav končala. Tone se namreč že dalj časa pripravlja, da bo križal tega merjasca z domačimi prašiči. O tem pa takrat, kadar kaj bo."

"Figa bo," je dodal možakar za mizo v Kranju pri "Jelenu" in odložil prvomajsko številko Klasu Korenjske, ki je prinesla članek o divjem merjascu v ogradi na dvorišču Antona Cvenkla v Ljubnem.

Pa le ni bila figa, ampak pravi potomci divjega prašiča in domače svinje!

Se prej, preden je Tone mislil o svojem sklepu "informirati" divjega ščetinarja, je ta izkoristil priložnost in sklenil "intimno" prijateljstvo z domačo svinjo. Pujski ne morejo zatajiti, da se po njih pretaka kri divjaka. Takoj, ko so prišli na svet, so bili urni in skočni, da jih je gospodinja Micka komaj polovila. Najbrž so od veselja, ker so zagledali luč sveta, že prvo uro življenja skakali kar za dve pedi od tal. Pred nekaj dnevi pa je eden skočil že kar iz svinjaka čez 1.30 m visok opaž! Takoj so se tudi zavedali, zakaj imajo rilce. Neboglenci so rili in orali kot prava divjačka. Trije imajo vseh je pet, ima rilec točno umerjen po divjem kopitu. Tudi barva prevladuje divja. Dva sta

podolž rjavo-rumena progasta kot prava divjačka. Enega od teh vidite na sliki. Trije imajo pa okrog trebuškov bele pasove kot spomin na pasmo iz svinjakov. Izgledajo, ko da bi bili preko rjavo-rumenih podolžnih prog prevezani z belim trakom. Gospodarja predvsem zanima, če se bodo tudi tako prebarvali in preoblekli kot divji. Divjaki namreč že v prvem letu zamenjajo pisane obleke s sivkasto-črnimi in pod ščetinami jim zraste mehka podlaga—volna. Ko da bi se zavedali svoje varovalne barve, so bili posebno prve dni življenja izredno oprezni. Če so v bližini sadovnjaka začutili tujega človeka, je eden izmed njih zakrutil svarilni znak in vsi naenkrat so se docela zarili v listje ali pa se negibno pritisnili k tlu. Mati svinja je sprva ob vsakem takem početju svojih otrok nekam začudeno gledala in krulila, češ odkod se je vendar vzela ta otročad zmešana.

Domači pujski brezskrbno poležejo ob svinji in zaspijo—ti pa ne! Zarijejo se v kup listja kot njihovi divji bratraci, da jih sploh ne opaziš.

Pujski so sedaj stari tri mesece in vsak izmed njih tehta okrog 30 kilogramov. Gospodar Tone se zaveda, da donosnost prašičjereje na masti in mesu s

tem poizkusom ne bo dvignil. Trdi pa, da bodo potomci divjih in domačih prašičev zdravstveno trdnější in odpornejši, saj je znano, da se med divjimi svinjami le redko pojavi bolezen. Tako n. pr. sploh ne obolijo na rdečici in drugih smrtonosnih boleznih, le prašičja kuga bi se jih utegnila prijeti.

Zanimiva pripomba k temu bi bila morda še to, da so v zadnjem času gorenski lovci našli dva poginjena divja prašiča, enega v okolici Tržiča in enega v bližini Škofje Loke, pri katerih je Veterinarski znanstveni zavod v Ljubljani ugotovil močno invazijo pljučnih parazitov (Metastrongylus elongatus). Morda gre res za novo uničujočo bolezen med divjimi svinjami? Nekateri kmetje bi se tega seveda zelo razveselili, medtem ko bi lovce tako dejstvo užalostilo in potrla.

Križanje divjih in domačih prašičev v hrvatskih in bosenskih gozdovih, kjer se domače svinje svobodno pasejo, ni tako redek pojav. Opisani primer pa je vsekakor zanimiva posebnost za Gorenjsko, kjer se kaj takega doslej še ni zgodilo.

Orjaški kip faraona Ramzesa II

Veliko pozornost je vzbudil v Egiptu prevoz 70 ton težkega orjaškega kipa faraona Ramzesa II. iz Memphisa v Kairo, kjer so ga postavili na zelo prometnem kraju pred glavno železniško postajo. Kip je izdelan iz črnega granita, ki so ga našli v kamnolomu pri Asuanu. Okrog leta 1200 pred našim štetjem so morali sužnji ta granit prepeljati na lesenih saneh, podloženih z okroglim lesom. Lahko si mislimo, kako naporeno je bilo to delo. Toda v starem Egiptu so morali sužnji opravljati še naporejša dela. Kar pomislimo na velike piramide. Celotno zdaj ni zadel prevoz tako velikankega kipa iz Memphisa v Kairo na velike težave. Ker vsem Egiptu niso mogli dobiti ustreznega vozila, so ga morali dati na razpolago Angleži iz svojih vojaških zalog, ki so še ostale na področju Sueškega prekopa.

Kip Ramzesa II. je stal prvotno vred nekim templjem v Memphisu, pozneje pa se je pogreznil

v močvirje, iz katerega so ga dvignili šele leta 1888. Egiptovska vlada upa, da ba ta kip pred glavno železniško postajo v Kairu velika privlačnost za tujce. Faraon Ramzes II. je imel v zgodovini Egipta vodilno vlogo. Vladal je od leta 1292 do 1225 pred našim štetjem. V tem času je bila zlasti gradbena dejavnost v Egiptu zelo živahna. Ramzes II. je začel med drugim graditi prekop med Sredozemskim in Rdečim morjem. Težaka dela so morali opravljati pri tem Židje. Zgraditi je dal tudi več arhitektonsko pomembnih poslopij. Ta faraon je imel 111 sinov in 50 hčera. Svoje ime je dal ovekovečiti v nešteti napisih na obeliskih, stebričkih in v templjih.

Mumijo tega faraona so našli že leta 1881 pri Tebah in jo leta 1886 spravili v Egiptovski muzej v Kairu. Pred nekaj leti pa se je zgodilo s to mumijo nekaj, da so se zgrozili, ko so opazili, da je mrtvi vladar nenadoma ukazujoče dvignil roko, ko da hoče pregnati iz dežele radovedne tujce. Slo pa je samo za naravni pojav. Skozi okno muzej-

ske dvorane je namreč sijalo sonce in pod vplivom vročih žarkov se je skrčila muskulatura v ramenih. Tako se je roka sama p o sebi dvignila. Vendar pa so spričo tega kip odstranili iz muzeja in ga spravili v mavzolej, ki se jim je zdel primernejši za mrtvega faraona. Tam naj bi preživel nadaljnja stoletja, če se ne bo zgodilo z njim nič izrednega.

NAJSTAREJŠI ČASOPIS NA SVETU

Leta 1938 je prenehal izhajati najstarejši časopis na svetu. To je list Palpin Baos, ki je izhajal nepretrgoma celih 15 stoletij. Ustanovljen je bil okoli leta 400. Njegov ustanovitelj Su Sun je bil prvi novinar, urednik in založnik. Uredniki lista so pri kitajski vladi zelo pogosto padali v nemilost, in sicer zato, ker so kritizirali razne ukrepe in dejanja, ki niso bila v prid splošni blaginji naroda. Take urednike so zato grozovito kaznovali. Tako je bilo obse-

nihi nič manj kot okoli 1500 urednikov lista, povprečno vsako leto eden. Tudi zadnji ured-

niki lista so dokazali, da so zvesti starim tradicijam. Ko so na Kitajsko vdrl Japanci, ki so jih uredniki odkrito napadli, so jih ti primerno kaznovali, list pa je prenehal izhajati.

V KROMPIRJU JE VITAMIN C

Vitamin C, ki ga nahajamo v mleku, pomarančah in limonah, je tudi v krompirju. Dolgo časa so znanstveniki menili, da se čez zimo ali pri kuhanju vitamina C iz krompirja izgubi. Toda dolgoletna raziskovanja so pokazala, da to ne drži. Količina vitamina C je odvisna od zemljišča, na katerem je krompir zrasel. Vitamini ostanejo v krompirju še 10 mesecev po izkopu. V 100 g krompirja je 30 miligramov vitamina. Kadar se krompir kuha, izgubi olupljen polovico vitaminov, neolupljen pa dosti manj.

BREZ SKRBI

Babica: "Nesrečnica, otroka koplješ v vodi, ki ima 45 stopinj!"

Nova mama: "Brez skrbi, ali misliš, da takle otrok že kaj ve o temperaturi in stopinjah!"

Veselo velikonoč želimo vsem posetnikom in prijateljem!

Zahvaljujemo se vsem posetnikom za obisk naše gostilne ter se priporočamo tudi v bodoče. Postregli bomo vedno z najboljšim pivom, žganjem in vinom ter okusnim prigrizkom.

MUSTAR'S CAFE

5379 St. Clair Ave.

Tivoli Imports

Imamo na prodaj iz Slovenije:

Cekarje — Steklo — Kozolce — Čipke

Ribniške pušljice — Funčke — Čutare — Slovarje

Cigarete tipa: Emcna — Tivoli — Blel

Radensko mineralno vodo (Zdravilno)

Se se dobi Slovenski izseljenski koledar — 1956

Pobiramo naročnino za Rodno grudo

TIVOLI IMPORTS AND BEAUTY SALON

6407 St. Clair Ave. HE 1-5296
CLEVELAND 3, OHIO

FRANK "TINO" MODIČ, JR.

GOSTILNA

6030 St. Clair Avenue

Z najboljšim pivom, vsakovrstnimi žganji, ter dobrim prigrizkom postregemo vsem obiskovalcem.

Veselo velikonoč želimo vsem posetnikom in prijateljem!

CLEVELAND, OHIO

JOHNSTON'S SERVICE STATION

15124 LAKE SHORE BYLD.

Popravljamo truke in avte ter prodajamo gazolin, olje in vsakovrstne avtne potrebnosti.

GIRARD, OHIO

PRIPOROČAMO,

da obiščete našo veletrgovino, v kateri boste dobili popolno zalogo hišne opreme, električnih pripomočkov in oprave za vso družino. 8 obširnih nadstropij. Damo nakupovalne znamke z nakupi.

G. M. McKELVEY CO. Dept. Store
YOUNGSTOWN, OHIO

THE NORTH AMERICAN BANK

Slovenski denarni zavod

Gospodarski odbor in direktorij želita in voščita vsem vlagateljem, delničarjem in vsem drugim rojakinjam in rojakom, ki se tega našega denarnega zavoda poslužujejo

VESELO IN ZADOVOLJNO VELIKO NOČ

Ob tej priložnosti vabimo vse rojakinje in rojake, da ostanejo našemu zavodu zvesti in naklonjeni tudi v bodoče. Potrudili se bomo vsem v vseh ozirih čim bolje postreči.

Ne pozabimo The North American Bank je slovenski denarni zavod—je prav naša domača ustanova in njen namen je služiti prav posebej slovenskim potrebam.

ODBOR IN DIREKTORIJ